

**RAAD VAN
DE EUROPESE UNIE**

Brussel, 12 September 2002

11836/02

ENFOPOL 116

NOTA

van: de Nederlandse delegatie

aan: Werkgroep Politiesamenwerking

nr. vorig doc.: 9069/02 ENFOPOL 66, 11380/02 ENFOPOL 108

Betreft: Veiligheid van de bijeenkomsten van de Europese Raad

Algemene opmerkingen

1. Het is onjuist dat in het "Handboek inzake handhaving openbare orde en veiligheid bij Europese raden en van andere soortgelijke evenementen" feitelijk regelingen worden opgenomen die primair niet in het handboek thuishoren maar in (een herziening van) het Gemeenschappelijk Optreden van 26 mei 1997(PB L 147/1). De Nederlandse delegatie ziet genoemd Gemeenschappelijk Optreden als een goede basis voor de noodzakelijke samenwerking.
2. Enfopol 66 is op onderdelen een herhaling van wat reeds in het Gemeenschappelijke Optreden van 1997 alsmede in JAI 82 10916/01 is verwoord.
Het handboek gaat uit van: vaste contactpunten, teams van verbindingsfunctionarissen, operationele groep hoofden openbare orde en veiligheid, ondersteuningsfunctionarissen, coördinatiegroep, terwijl het Gemeenschappelijk Optreden deze componenten niet alle kent.
Een handboek kan toch niet verder gaan dan de regeling waarop deze steunt.

3. In het handboek zal meer het accent gelegd moeten worden op operationele maatregelen, waarbij naar de mening van de Nederlandse delegatie moet worden gedacht aan strategisch/tactische concepten voor politieoptreden en best practice. (paragraaf Politie samenwerking onder d van JAI 82)
4. Dit wordt ondersteund door de ervaring dat een oplossing niet bereikt kan worden met een strikt instrumentele benadering en structuren. (Enfopol 66)
5. Eraan wordt herinnerd dat eerder de Duitse delegatie heeft voorgesteld te komen tot de ontwikkeling van een gemeenschappelijk tactisch concept (Enfopol 96/11934/01).
6. De delegatie van het Verenigd Koninkrijk heeft de werkgroep Politiesamenwerking gediend met een handleiding Conflictbeheersing Enfopol 21, 7047/01. Naar de opvatting van de Nederlandse delegatie biedt dit handboek materiaal voor lokale politieautoriteiten om het tactisch plan voor te bereiden. Het voorzitterschap wordt voorgesteld om in overleg met de UK delegatie Enfopol 21 als bijlage op te nemen bij het Handboek inzake handhaving openbare orde en veiligheid bij Europese raden en andere soortgelijke evenementen””, cq een compilatie daaruit samen te stellen toegespitst op een tactisch plan (bij Europese raden) voor het management van een conflict op collectief niveau en met een sterk ideologisch en internationaal karakter.

Voorstellen

1. Voorgesteld wordt toe te werken naar een algemeen strategisch kader voor het politieoptreden bij Europese raden en andere soortgelijke evenementen.
Naar zijn aard is in dat concept niet begrepen de organisatie van maatregelen op het gebied van terreurbestrijding, dat een eigen kader heeft. Terreurbestrijding moet in het handboek gescheiden blijven van de organisatie van de openbare orde handhaving.

Het thans voorliggend handboek Enfopol 66 neemt aanzienlijk in waarde toe door noties over een dergelijk strategisch concept. Alles wat thans reeds is beschreven krijgt daardoor een kader als vertrekpunt. Vanuit dat operationeel strategisch kader zal een tactisch plan moeten worden ontwikkeld.

2. Het tactisch plan moet door de lokale politieautoriteiten worden ontwikkeld en voldoen aan het tevoren vastgestelde strategisch kader. Het strategisch kader wordt gevormd door de normatieve beleidsuitgangspunten en tolerantiegrenzen. Aan het strategisch kader kan het politieoptreden worden getoetst met het oog op leereffecten voor de toekomst.
3. Bijdragen voor **het strategisch kader** worden gevormd door:
 - a. de beleidsuitgangspunten voor het politieoptreden
 - b. de tolerantiegrenzen van het politieoptreden

De beleidsuitgangspunten

- Een veilig en ongestoord verloop van de Eurotop wordt verzekerd
- Het recht van demonstratie en van vrije meningsuiting wordt (zoveel mogelijk) gerespecteerd
- Het politieoptreden is gericht op het beheersen van groepen en massa's rekeninghoudend met een diversiteit aan nationaliteiten. Het politieoptreden heeft een deëscalerende karakter
- Het politieoptreden beantwoordt aan beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit. Bij de toepassing van geweld door de politie is redelijkheid en gematigdheid uitgangspunt.
- Het politieoptreden wordt gefaseerd opgebouwd. Het politieoptreden wordt gekenmerkt door dialoog en begeleiding van de organisatie van de demonstratie. Politie en organisatie werken samen met het oog op wederzijdse informatie-uitwisseling. Partijen blijven ook verder met elkaar in gesprek ook de afstand tussen politie en organisatie klein te houden. Wederzijds worden verantwoordelijkheden duidelijk gemaakt en zo mogelijk afspraken vastgelegd.

- Hoe en wanneer door de politie wordt opgetreden wordt bepaald door de beleidsuitgangspunten en op basis daarvan vastgestelde tolerantiegrenzen
- Samenwerking met politiediensten van de lidstaten van de EU wordt gezocht
- Alle opgespoorde en bewijsbare strafbare feiten dienen in beginsel uit te monden in een sanctie dan wel in een overdracht van vervolging aan het land van herkomst

De tolerantiegrenzen:

- Het noodzakelijke politieoptreden wordt gekenmerkt door een zorgvuldige afweging van de mate van inbreuk op de openbare orde en de gevolgen van het politieoptreden tegen die inbreuk
 - Bij het verrichten van aanhoudingen wordt de ernst van de overtreding afgewogen tegen de gevolgen voor de verdere handhaving van de openbare orde. Politieoptreden is geboden indien er sprake is van:
 1. Confrontaties gericht tegen de politie of confrontaties tussen groep demonstranten waarvan een dreiging uitgaat voor de openbare orde
 2. Feiten en gedragingen die een bedreiging vormen voor de openbare orde
 3. Strafbare feiten in het bijzonder indien sprake is van
 - belediging en discriminatie,
 - ernstige vormen van vernieling,
 - ernstige vormen van geweld tegen personen en/of goed,
 - bezit en/of gebruik van vuurwerk, molotov-cocktails, vuurwapens en andere wapens,
 - plunderen van winkels e.d.
4. Op basis van de beleids- en tolerantiegrenzen in het strategisch kader wordt door de lokale autoriteiten **de geweldsinstructie voor de politie** vastgesteld.
5. De beleidsuitgangspunten en tolerantiegrenzen worden via een opzettelijk mediabeleid openbaar gemaakt. Daarvoor is het noodzakelijk dat een communicatieplan wordt opgesteld door de lokale politieautoriteiten.

Dit plan draagt bij aan een transparant en eenduidig structureren van de interne en externe communicatie en voorkomt een informele en ongewenste informatieoverdracht.

6. Het verdient aanbeveling om met betrekking het mediabeleid als bijlage bij het handboek op te nemen hoofdstuk 5 Checklist Mediabeleid en communicatiestrategie van de Resolutie van de Raad van 6 december 2001 (PB C 22 van 24 januari 2002).
7. Niet primair het instrumentarium dat de politie ter beschikking staat maar de beheersing van een ordelijk verloop van het evenement, de demonstratie, de wanordelijkheden, het conflict is van doorslaggevend belang. Vaardigheden moeten worden ontwikkeld voor een deëscaleren van het conflict, crowd control door een goed conflictmanagement. Een deëscalerend politieoptreden is normatief begrensd (zie beleidsuitgangspunten en tolerantiegrenzen).
8. Door de lokale politieautoriteiten zal **een tactisch plan voor het politieoptreden** moeten worden ontwikkeld. Dit plan moet recht doen aan eisen die mogen worden gesteld aan conflict en crisisbeheersing.
9. Vanwege de individuele aansprakelijkheid van de deelnemers aan het evenement, de demonstratie, het conflict, is het van belang overtreders uit de anonimiteit van de massa te halen. Door internationale politiesamenwerking kan identificatie van relschoppers binnen bereik komen.
10. De opvang, de verzorging en de bejegening van (grote groepen) van demonstranten en arrestanten vraagt om een verdere uitwerking.
11. Aandacht voor de bescherming en beveiliging van het politiepersoneel. Op basis van een risicoanalyse wordt vooraf aan het politieoptreden maatregelen getroffen gericht op het bevorderen van veiligheid van het politiepersoneel. In het tactisch operationeel plan wordt door de lokale politieautoriteiten een veiligheidsparagraaf politiepersoneel opgenomen.

12. Het verdient aanbeveling nadere uitgangspunten op te stellen voor een toelatingsbeleid aan de grenzen alsmede voor weigering van toelating en uitzetting.
13. Indien een politieoptreden noodzakelijk is geweest in verband met de handhaving van de openbare orde en veiligheid bij een Europese Raad verzorgt de politieautoriteit van de betrokken lidstaat een evaluatie, in het bijzonder gericht op het gebruik van het Handboek, alsmede op de internationale samenwerking. Evaluatie vindt plaats met het oog op het verkrijgen van nuttige leerervaringen ten behoeve van bijstelling van het beleid.(Handboek)
14. In paragraaf IV.2 Verbindingsfunctionarissen wordt aan het slot een voorziening getroffen in verband met de te maken kosten. Nog afgezien van de opmerking dat een kostenregeling niet in het handboek thuishoort maar in het Gemeenschappelijk Optreden van 26 mei 1997, wordt opgemerkt dat een dergelijke voorziening in paragraaf IV.3 wordt gemist. Voorgesteld wordt aan dit onderwerp aandacht te besteden, waarbij wordt gedacht aan een afzonderlijke regeling. Het verdient overweging een regeling te treffen dat het zendende land de reiskosten op zich neemt terwijl het ontvangende land alle verblijfskosten en kosten van levensonderhoud draagt.
